Geneza i ewolucja instytucji konfederacji wojskowych za panowania Zygmunta III Wazy.

Niniejsza praca ma na celu przedstawienie genezy i ewolucji instytucji konfederacji wojskowych za panowania Zygmunta III Wazy. Praca wykorzystuje wcześniejszy dorobek naukowy opisujący poszczególne konfederacje, prawo wojskowe, jak i powszechne w celu stworzenia analizy działań podejmowanych zarówno przez konfederatów, jak i władzę i społeczeństwo Rzeczpospolitej Obojga Narodów. Poczynając od genezy zjawiska i pierwszej konfederacji żołnierskiej zawiązanej jeszcze za Zygmunta Augusta, przez ponowne pojawienie konfederacji się za czasów Zygmunta III Wazy i dalszą ewolucję tej instytucji. Korzystając z dostępnej bazy źródłowej, starano się zrekonstruować strukturę konfederacji wojskowych oraz sposobu ich działania. Szczególną uwagę poświęcono ewolucji prawa wojskowego, spowodowanej coraz częstszym występowaniem konfederacji wojskowych oraz aktom prawnym wydawanym przez samych konfederatów. Kolejne rozdziały opisują stosunek władz i społeczeństwa Rzeczpospolitej wobec konfederatów, z osobnym podrozdziałem opisującym konfederacje wojskowe jako drogę do szlachectwa. Następnie opisano sposób rozwiązania konfederacji i dalsze losy konfederatów, po jej zakończeniu. Ostatni rozdział opisuje dzieje wybranych konfederacji wojskowych za panowania Zygmunta III Wazy. Konfederacje wojskowe były efektem niewydolnego systemu podatkowego i zbyt ambitnej polityki Króla. Zygmunt sam uważał konfederacje za problem, który wymagał rozwiązań politycznych, a nie siłowych i właśnie dzięki ugodzie rozwiązano wszystkie konfederacje za jego panowania.

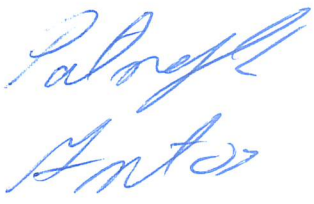

Origin and evolution of the of military confederations during the reign Sigismund III Vasa

This dissertation aims to showcase the origin and evolution of the military confederation institution in the reign of Sigismund III Vasa. This work uses previous research on the topic of each military confederation, military and common law to create an analysis of the actions performed by confederated soldiers, ordinary citizens as well as the authorities. Starting with the origin of this phenomenon and the first military confederation in the reign of Sigismund August. Up to the point of its resurgence and subsequent evolution in the reign of Sigismund III Vasa. Using available sources to reconstruct the structure of the military confederation and the methods it used. With special consideration for the evolution of military law, forced by the multiple occurrences of this phenomenon, and also for the acts of law passed by the confederate themselves. Subsequent chapters described the attitude of the King, military leaders, Szlachta and the rest of the civilian population towards the confederated soldiers. One subchapter describes participating in the military confederation as a way to achieve nobility. The next chapter describes how to resolve a confederation and what usually happens with their former members. The last chapter describes the history of the most important military confederations during the reign of Sigismund III Vasa. Military confederations were an effect of an inefficient taxation system and the overambitious plans of the king. Sigismund thought that military confederation was a problem that required a political and not a military solution. Because of that, all military confederations during his reign ended with a truce.

Patryk Antos